

V dlhom poradovníku na škôlku sú už aj bábätká

(20.07.2013; Pravda; s. 1, 6, 7; BALÁŽOVÁ Daniela)

Už aj bábätká sa pomaly dostávajú do poradovníka na materskú školu. Až taký nedostatok škôlok je na Slovensku.

Dvadsaťpäťročná Martina z Bratislavy má 1,5-ročného syna a s manželom plánujú ďalšie dieťa, kamarátky jej však odporúčajú, aby chlapca najneskôr na budúci rok zapísala do poradovníka na škôlku, hoci tá berie deti až od troch rokov.

"Niektoré mamičky hovoria, že na miesto v materskej škole sa pýtajú ešte pred narodením dieťaťa. Miesta chýbajú a aj tri moje známe nedostali pre deti škôlku, hoci mali na to nárok," hovorí mladá mamička.

Všetky škôlky na sídlisku, kde mladá rodina býva, sú obsadené, miesto nie je ani v cirkevnej. "Ale ako sme zisťovali aj v okolí, miesta nie sú ani v dedinách pri Bratislave, kde sme uvažovali, že sa presťahujeme," dodáva. Ak by sa chcela po rodičovskej dovolenke zamestnať a nedostali by škôlku, znamenalo by to platiť drahú súkromnú škôlku alebo opatrovatelku.

Ceny za pobyt v súkromnej škôlke v Bratislave sa pritom šplhajú nad 300 eur mesačne, pre mladšie deti o takmer stovku viac. A k tomu treba prirátať ešte stravu.

Tento problém však nie je len v Bratislave. "Chlapca nám nezobrali do škôlky v meste, lebo tri roky mal až o necelý rok. Napokon nám ho vzali v susednej dedine," hovorí 27-ročná Katarína z Holíča.

Mladá, vtedy tehotná, mamička každý deň vozila dieťa do škôlky autom. Po narodení druhého dieťaťa, dcéry, pomáhala stará mama, ktorá zostávala pri bábätku, kým syna odvezie do škôlky.

Nedostatok škôlok významne ovplyvňuje aj možnosť mladých matiek zamestnať sa. "Keď bude mať malá dva roky, chcela by som sa zamestnať, ale to by potom znamenalo, že ak nám ju nevezmú do škôlky, budeme musieť hľadať náhradné riešenie," hovorí Katarína, vyštudovaná ekonómka na materskej dovolenke. Aj v škôlke v susednej dedine pritom už začína byť plno a aj tam už prestávajú prijímať deti do troch rokov. Súkromná škôlka by zas rodinu vyšla na približne 280 eur.

Chýbajúce škôlky najmä vo väčších mestách sú už roky chronický problém a viaceré samosprávy napriek investíciám do rozširovania škôlok stále nespokojí dopyt. Vlni v septembri podľa štatistik Ústavu informácií a prognóz školstva chýbalo vyše 7 550 miest. Celoslovenské štatistiky na nový školský rok budú známe až v septembri. Už teraz však viaceré mestá hlásia desiatky žiadostí, ktoré museli odmietnuť. Nedostatok miest aj pre deti od troch rokov, ktoré majú na škôlku zákonný nárok, hlásia okrem Bratislavy napríklad aj v Senci, Žiline i Prešove.

Aj preto stúpa záujem o škôlku už pre dvojročné deti. Také žiadosti bývajú väčšinou automaticky odmietnuté. V najväčšej bratislavskej mestskej časti **Petržalka** zaznamenali 373 žiadostí o prijatie detí do troch rokov, ktoré odmietli. Ešte viac takých žiadostí mali v mestskej časti **Ružinov**, pre nedostatok miesta však neprijali aj 40 starších detí. Vlni pritom škôlky i jasle rozširovali. "Miesta stále nestačia. Preto ešte prehodnotíme, v ktorých priestoroch je vhodné a finančne únosné zriadiť nové triedy," uviedla hovorkyňa mestskej časti **Ružinov** Miroslava Štrosová.

Nové priestory pre ďalších škôlkarov pripravuje aj ďalšia bratislavská mestská časť **Nové Mesto**. "Uspokojili sme žiadosti všetkých rodičov z **Nového Mesta**," informovala Elena Hlivová zo školského odboru mestskej časti. Žiadosti približne 20 rodičov detí do troch rokov však odmietli. "Deti nespĺňali vekovú hranicu tri roky a žiadosti boli z iných mestských častí Bratislavy," dodala Hlivová.

Nový trend - snaha zapísať do škôlky aj dvojročné deti ako poistka na získanie miesta o rok - sa pritom prejavuje aj v ďalších mestách. "Počula som, že je nedostatok miest v škôlkach, tak som sa bola informovať v našej najbližšej škôlke. Potvrdili mi to a odporučili mi, aby som podala žiadosť a dieťa zapísala, aj keď nastúpi až v septembri ďalšieho roka," hovorí 37-ročná Zuzana Dovalovská z Popradu.

V Žiline si žiadosť o škôlku pre dvojročné dieťa podalo 163 rodičov. Miesto nedostali, pretože v žilinských škôlkach chýbajú miesta pre 183 detí, ktoré tri roky už majú. V Senci od septembra nevyhoveli vyše stovke rodičov detí od troch rokov, ktoré by mali umiestniť. Ďalších 164 žiadostí sa týkalo detí, ktoré majú dva roky. Do mesta sa prisťahovalo veľa mladých rodín a aj preto plánujú rozširovať terajšie škôlky.

Mamičky sa ponáhľajú po materskej dovolenke do práce. Mestám sa hromadia žiadosti aj o umiestnenie dieťaťa do jasíel. Tých je však ešte menej ako škôlok.

Európske štatistiky hovoria, že celkovo má Slovensko v predškolskej výchove menší podiel detí, ako je priemer v EÚ. Predškolská výchova pritom deťom pomáha aj pri nástupe do školy a fungovaní v

kolektíve. Pre nedostatok škôlok však rezort školstva zatiaľ nehovorí ani o povinnej škôlke pre deti od päť rokov. A plán zaviesť bezplatnú škôlku pre deti od štyroch rokov je v štádiu úvah.

Podľa sociologičky Magdalény Piscovej však trend snahy zapisovať do škôlok či jasieľ deti do troch rokov bude pokračovať aj z ekonomických dôvodov. "Podiel zamestnanosti rodičov pri deťoch do troch rokov je na Slovensku v porovnaní s inými krajinami veľmi nízky," upozorňuje Piscová. Štát by mal preto podľa nej uvažovať aj o spôsobe, ako podnietiť samosprávy k prijímaniu detí do troch rokov. Vyššia zamestnanosť žien matiek by totiž aj podľa Inštitútu finančnej politiky mohla pomôcť zvýšiť ekonomický rozvoj. Štát by však pri menších deťoch mal rozhodne nechať rodičom slobodnú voľbu. "Niektoré ženy chcú s deťmi zostať dlhšie a nedávať ich do škôlky. Iné zas chcú ísť do práce skôr," upozorňuje Piscová.

Text k obr.:

Škôlok je nedostatok na celom Slovensku.

Podiel zamestnanosti rodičov pri deťoch do troch rokov je na Slovensku v porovnaní s inými krajinami veľmi nízky.

Magdaléna Piscová
sociologička